

eeuwen; zoo
cht, en hebben
heid aan Gods
e profetie in al
ren; zoo neen,
ods ordinantie
n wat door God
en bepaalden

uit te drukken,
oit geheel eens,
Gereformeerde
t het de Kerk
inschijnlijk goed-
del, dat God
n Zijn Woord,
een mensche-
stichting is,
der Kerk, voor
samenkomsten,
in de regelen,
geven heeft. De
door de Apost-
n voor ons het
ch altoos heeft
ping getrouw te
ten element, dat
et instituut der
beantwoordt de
geven norm en
omen vervullen.
et geweest, dat
x c. a. beweging
in de Kerk in
stolische Kerk
d en zelfs zoo
treedt, dat de
hoofdstuk in
aan haar wijdt,
leent ook Prof.
profetie in de
slustheid moet

lieper nadenkt,
een beroep op
e bestond, hier
stolische Kerk
onderscheiden
zel was, alleen
k bedoeld was,
aad, en datgene
van de Kerk
r haar levens-
nnde betekenis
ut van de zich
te, dat ze dit
oor en daarom
le Apostolische
de ambten van
ie in de eerste
gevonden, zijn
eestgeving of
ste Kerk schit-
gezondmaking,
talen, van het
door God als
bedoeld. Deze
nadat ze Gods
reggeval; en
gaven, na den
te uitgesloten.
Elke poging
en weer in te
geestgeven
wekken, leidt
raasheden, die
Apostolische

el, dat Calvijn
l, toen hij in
rofetie tot deze
chts voor de
temde charis-
hoeverre de
s, dan wel een
het ambt om
shonen werd,
ok deze vraag
te profetie van
deze profetie
eestgeving aan
het beeld dat
Nieuwe Testa-
ker niets ge-
eformeerde de
„profetie“
wordt in het
en adem ge-
solatie of het
de gawe der
s charismata,
ter droegen,
arin, dat een
jke toespraak
ze aangesteld
Gods Woord
daarover te
een gesneden
des Heiligen
bij de Oud-
de toekomst
wondere en
het „door
rd worden“
fletie vormt,
der van de
der kranten
eter exegeet
an meet af
dat de pro-
eld worden.
hierin met
e taak der
e thans ge-
schriften des
raken, door
s Heiligen
an de ge-
het Apost-
riften des
geleed en
t Gods in
k was ge-
e taak der
de plaats
lening des
t ambt van
Zurich wilde

herstellen en ook het Convent van Wezel
dit in onze Gereformeerde Kerken in
Nederland wilde invoeren, is daarom in
de Kerk geen plaats. Feitelijk kwam dit
later ingevoerde profetenambt dan ook
daarop neer, dat enkele personen werden
aangesteld om de Schrift in de grondtalen
te verklaren voor studenten in de theologie
en dan praktisch toe te lichten voor de
Gemeente. Zulk een wetenschappelijke ver-
klaring van de Schrift in de grondtalen
behoort thuis op de School, in het ambt
der Hoogleraren en heeft met de Nieuw-
Testamentische profetie niets gemeen. Al
wat Zwingli aangevoerd heeft tot steun van
deze nieuwheid, dat het „spreken in
vreemde talen“ of de glossolalie met deze
profetie in verband stond en thans moest
voortgezet worden, doordat de profeten de
H. Schrift in het Hebreeuwsch en Grieksch
voorlasen, is niet anders dan exegetisch
geknool geweest, en is lijnrecht in strijd
met wat de Apostel ons in I Cor. 15 leert.
En de praktische verklaring en uitlegging
voor de gemeente van bepaalde bijbelboeken
naar vaste volgorde, is de taak van den
gewonen Bedienaar des Woords en eischt
volstrekt niet, dat daarvoor nog een af-
zonderlijk ambt zal worden ingesteld. Aan-
vankelijk moge men dan ook in de Gerefor-
meerde Kerken onder den invloed van
Zwingli er wel aan gedacht hebben om dit
ambt van profetie weer te herstellen, maar
op den duur heeft de juiste en betere
exegese van Calvijn de overhand gekregen,
en in alle Gereformeerde kerkenordeningen
uit later tijd wordt over dit zonderlinge
„ambt van profetie“ niet meer gesproken.
Of men daarom in deze 16e eeuwse
„profetie“ niet te doen heeft gehad met een
element, dat op zich zelf waardeering verdient,
en dat ook voor onze tijden nog nagevolgd
zou kunnen worden, laten we thans in het
middelen. Wat we thans alleen duidelijk
willen maken, is, dat de naam profetie zeker
niet voor de zaak dengt en dat elk beroep
op de Nieuw-Testamentische profetie om
daarmede deze 16e eeuwse profetie te
verdedigen, niet opgaat. Het sticht alleen
het buitengewoon karakter der charismata
in de eerste Apostolische Kerk en het
gewone karakter van de bediening des
Woords, wanneer men deze profetie op
nieuw wil invoeren.

Dr. H. H. K.

Voor Kootwijks Scholen.

In hartelijken dank ontvingen: Geref. Kerk
Rotterdam gevonden collecte Ammanstraat f 1;
van den heer H. V. te 's Gravenhage, Nicol. str.
f 2.50.
Vriendelijk verzoeken wij onzen scholen te
willen gedenken.

Da. J. H. HOUTZAGERS.

Kootwijk.

voorzitter.

Bereenigingsleiden.

CONCENTRATIE.

Oialange werd er door ons op gewezen, dat
de toestand van het Christelijk onderwijs nog
geenszins zoo is, dat van rechts gelijheid met
het openbaar onderwijs kan worden gesproken.
Deze sienswijze werd n paar maanden geleden
verdedigd in de Tweede Kamer der Staten-
Generaal, waar op 21 Dec. 1910 de heer Van
der Molen ongeveer aldus sprak:

De volledige oplossing van het subsidieelste
zal moeten dienen tot grondslag van een goed
volks-onderwijs. Het vraagstuk is nog allerminst
opgelost, zolang de gemeentekas gesloten blijft
voor het bijzonder onderwijs. Dat is een stuitende
ongelijkheid. Moet men daarvoor nu den school-
strijd heropenen? Niet in den ouden vorm. Het
komt aan op rechtvaardige toewijding van het
stelsel van rechtsgelijkheid, op voortzetting van de
onderhandelings over het vredecontract. Vooral
in de groote steden, met de groote scholen, is
het subsidievraagstuk buitengewoon belangrijk,
wij men daar, bij het openbaar onderwijs, reeds
lang gebroken heeft met het wettelijk maximum
van 55 leerlingen per onderwijzer en tal van
sursummatie onderwijzers heeft, die geheel ten
kosten van de gemeente komen, daar het Rijk er
geen subsidie voor betaalt. Het bijzonder onder-
wijs kan niet bij het openbaar onderwijs ten
achter blijven en zou dus dienselfen weg
moeten opgaan, maar dit zou het gevolg hebben,
dat de ouders en belangstellenden weer meer
moesten bijpassen.

Dit alles geldt zelfs voor een stad als Utrecht,
waar meer leerlingen op de bijzondere dan op de
openbare scholen gaan, en niettemin de kosten
van deze laatste geheel worden bestreden uit de
gemeentekas. En nu gaat het hier niet om kleine
sommen. In Amsterdam b.v. kostte in 1909
het openbaar onderwijs ruim 3 miljoen
gulden, en na aftrek van de rijksbijdrage en het
schoolgeld, bleef er voor de gemeente nog
2½ miljoen te betalen over. Waar er 63.300
leerlingen waren, kostte iedere leerling de ge-
meente dus f 35.46. Op de bijzondere scholen
gingen dat jaar ruim 25.800 leerlingen, zoodat,
naar denzelfden maatstaf berekend, de gemeente
daarvoor zou hebben moeten betalen f 860.876.
Dat dit niet geschiedt, is een rechtsongelijkheid,
die de ontwikkeling van het bijzonder onderwijs
tegenhoudt, en die remmend werkt op de op-
lossing van de groote onderwijsproblemen van
den laatste tijd.

Temeer omdat we bovendien nog hebben de
ongelijkheid ter zake van de bouwkosten, welke
ongelijkheid even storend en belemmerend werkt.
Deze ongelijkheden zullen moeten worden op-
geheest; zolang ze blijven bestaan, zal er strijd
blijven....

Aldus ongeveer de heer Van der Molen, die
een uitnemend werk deed, door er op te wijzen,
met name wat betreft de groote steden, dat er
geen sprake is van swemmen in het geld door
het bijzonder onderwijs.

Voortsnaar zal er wel geen denken aan zijn,
dat de ongelijkheid tusschen openbaar en bijzon-
der onderwijs zal verdwijnen. Voor het oogen-
blik althans kan er volgens Minister Heemkerk
geen sprake van wezen, van de Regering te ver-
langen, dat zij thans reeds moet komen met een
oplossing van dit vraagstuk en wel in den
zin van gemeentelijke subsidieering van het
bijzonder onderwijs.

Intusschen is het geldvraagstuk niet het eenige
moeilijke, waarvan het bijzonder onderwijs in
de groote steden de oplossing heeft te zoeken.
Utrecht, dat meer kinderen op de bijzondere
dan op de openbare school ziet gaan, levert
wel het bewijs, dat de bestaande rechtsonge-

lijkheden niet bij machte zijn om het geloofs-
werk, dat door het bijzonder onderwijs verricht
wordt, tegen te houden.

Ook in andere groote steden geeft het bij-
zonder onderwijs een gezonden groei te zien,
al is het ook volkomen waar, dat de ont-
wikkeling ervan geen gelijken tred houdt met
de behoefte aan en de vraag naar plaatsing van
kinderen op de bijzondere school. Dat leert
b.v. Den Haag, waar men reeds drie jaar ge-
leden geconstateerd heeft, dat er kinderen van
Gereformeerden huize wachtende zijn op plaats-
ing op de bijzondere school, maar waar de
nieuwe school, die aan de aanvraag moet vol-
doen, er nog niet is.

Er is echter een ander en misschien nog
ernstiger berwaar, waarmee het Christelijk
onderwijs in de steden heeft te worstelen. Hoe
meer scholen er namelijk komen, hoe meer
behoefte er ontstaat aan mannen, die tijd en
gelegenheid hebben om een werkzaam aandeel
te nemen in het besturen der scholen.

Men kan vaak hooren klagen, dat men haast
niet meer weet, hoe de bestuursplaatsen bezet
moeten worden.

Dat is niet bevredigend. Immers als men
nagaat, dat iedere school een bestuur heeft
bestaande uit 7 leden op 'n minst, dan moet
men voor een 5-tal scholen, zal er eenige
wisseling mogelijk zijn, en zal er eenige keuse
opblijven, kunnen beschikken over een 70-tal
mannen, die voor een bestuurslidmaatschap in
aanmerking kunnen komen.

Daar komt bij, dat iedere nieuwe school,
die in een stad verrijst, eene contributie van
de bestaande scholen afrekt en naar zich toe
haalt. Dit heeft niet al te groot financieel
berwaar, indien men de oude scholen op goe-
den financieelen grondslag geteelt heeft, maar
wel, als dit laatste niet het geval is, en in ieder
geval is het in zoover bedenkelijk, als de deel-
nemers aan de schoolvergaderingen gaandeweg
slinken.

„We kunnen geen mannetjes meer bij elkaar
krijgen“, en: „we kunnen geen bestuursleden
meer vinden“, dat zijn dan ook de klachten,
die men den laatste tijd maar al te veel moet
hooren!

De vraag is dan ook, of er geen aanleiding
en goede reden is, om in de toekomst in de
groote steden zoveel mogelijk een concentra-
tietelsel in praktijk te brengen.

Dit kan aldus, dat men verschillende, natu-
rlijk gelijkgezinde, verenigingen in elkaar oploopt,
zoodat zij één kas krijgen, één stel leden en
begunstigers en één bestuur. Wel te verstaan
één centraal bestuur, want uit dat centraal of
hoofdbestuur kunnen dan verschillende com-
missies benoemd worden, waarvan elke belast
is met de taken van één school.

Men kan b.v., als men vijf scholen heeft,
iedere school laten beheeren door drie bestuur-
ders, of wel door een commissie van drie
leden, waarvan er twee leden van het centraal
bestuur zijn, die zich een gewoon lid der ver-
eeniging als derde aaneemeren of zich een derde
door het centraal bestuur of de vereniging laten
toevoegen. Dan krijgt men, als men één voor-
zitter, secretaris en penningmeester voor het
generale beheer neemt, een bestuur van 13 of
hoogstens 18 leden, in plaats van 5 besturen
van 7 leden. Dat scheelt de helft!

Wit men deze concentratie niet, dan kan men
een uitweg zoeken door de besturen kleiner te
maken. Vier of vijf man kunnen een school
even goed besturen als zeven of meer.

Men kan dan trouwens nog wat verder gaan
en het gebrek aan bestuurskrachten opheffen
door te breken met het stelsel, dat, zoo niet in
de theorie, dan toch in de praktijk gehuldigd
wordt, het stelsel n.l., dat een vrouw geen be-
stuurlijk eener Christelijke school kan zijn.

Er zijn vrouwen, die tijd en gaven genoeg
hebben, om zich als bestuurslid eener Christe-
lijke school hoogst nuttig en verdienstelijk te
maken, al erken ik ook, dat bij de keuze van
vrouwelijke bestuursleden groote voorzichtigheid
betracht zou moeten worden.

Echter bedenke men wel, dat deze laatste
oplossing — beperking van het aantal bestuurs-
leden en opname van vrouwelijke elementen —
wel is een oplossing van het bezwaar, gelegen
in het gebrek aan bestuurskrachten, maar niet
van het bezwaar, dat veroorzaakt wordt door de
verdeling der financiële krachten, en ook niet
van het bezwaar, dat tot tuiting gebracht wordt
in de zooveel aangehaalde klacht, dat men op
de ledenvergadering geen menschen meer bij-
een krijgt.

Deze bezwaren worden alleen weggenomen
door het concentratiestelsel, dat meerdere
scholen onder één vereeniging brengt.

Officiële Berichten.

Het Bestuur van de Vereeniging van Predi-
kanten van de Gereformeerde Kerken in Neder-
land heeft zich als volgt geconstitueerd: Prof.
J. Lindeboom, Kampen, voorzitter; Da. J. K.
Kunst, Barendrecht, secretaris; Da. F. Kramer,
Beverwijk, penningmeester; Da. J. Vonk, Maas-
sluis, algemeen secundus en Dr. J. van Loon-
huijzen, Rijswijk.

Classis Gouda.

De classis Gouda vergaderd D.V. op Dinsdag
1 Augustus a.s. (Noorderkerk Gouda, 's morgens
9 uur).

Punten voor 't agendum en stukken in te
zenden bij den consulent der roepende kerk
vóór Dinsdag 11 Juli a.s.

Namens de roepende kerk van Lekkerkerk:
E. J. WIJNTJES, consulent.
Krimpen a/d Lek, 30 Juli 1911.

Classis Gorinchem.

Opgaven voor het agendum der classisale
vergadering, die op den derden Woensdag der
volgende maand staat gehouden te worden,
zende men uiterlijk 16 dagen te voren in.

Namens den raad van de Geref. kerk van
Gorinchem:
C. LINDEBOOM, praesid.
J. DEN BOEF, scriba.
Gorinchem, 29 Juni 1911.

Kort verslag van de vergadering der
classis Tiel op 17 Mei 1911.

De voorzitter laatzingen Ps. 89: 8, leest
Psalm 133 en gaat voort in gebed. Het mode-
ramen bestaat uit Da. v. Velsen, praesid., Da.
Davelaar, assessor en Da. Sybrandy, scriba.

De credentiairbrieven worden nagezien en in
orde bevonden. Een tweetal kerken hebben
een instructie, terwijl aan een tweetal diakenen
keurten wordt verleend.

De notulen worden gelezen en onder dank-
zegging aan den scriba goedgekeurd. Aan een
broeder uit een der kerken zal worden bericht,
dat de classis om verschillende redenen op
zijn schrijven niet nader ingaat.

Bij de rondvraag naar art. 4 D. K. O. wordt
uit een der kerken de vraag gedaan, om niet
een bid- en dankuur, doch een bid- en dankdag

te houden. Hoewel dit op zichzelf wel wan-
schelijk achtende, is de classis toch van oordeel,
dat men in deze materie ook rekening dient
te houden met allerlei plaatselijke toestanden en
verhoudingen. Een tweetal kerken vragen vaca-
tiediensten aan. Voor deze zaak worden
benoemd Da. Vonk en Sybrandy.

Thans komen in behandeling de voorstellen
Zaandam en Dr. Sikkel inzake de opleiding.

De classis verzoekt aan de Prov. Synode van
Gelderland, bij de Gen. Synode het voorstel in
te dienen dat deze, met het oog op de ver-
schillende gedachten, die aangaande de eenheid
van opleiding in de Geref. kerken zijn openbaar
geworden, geen voorstel in behandeling neme
en de wenschelijkheid uitspreke, dat men de
Theol. School rustig late voortwerken.

Tot afgevaardigden naar de Prov. Synode
worden gekozen Dr. Keiser pr., met Dr. Sybrandy
als sec.; De Koffijberg pr., met Da. v. Velsen
als sec.; onderling Flier pr. met onderling van
Mombreggen als sec.; onderling Hulstijn pr.
met onderling van Zandwijk als sec.

De quæstor deelt mede, dat de bijdrage voor
classiskosten dit jaar met het oog op de Gen.
Synode wat verhoogd zal moeten worden. Op
het agendum van de e.k. classis zal het te
storten bedrag voor iedere kerk worden vast-
gesteld. De aanvragen aan de Prov. Synode
voor de bijdragen uit de kas naar art. 13 D.
K. O. worden vastgesteld.

Inzake het aanhangige wetsontwerp betreffende
de armenzorg betuigt de classis instemming met
hetgeen in de brochure van Dr. de Moor blz.
47 v.v. is voorgesteld.

De stukken van Da. Boersma, beroepen pre-
dikant te Geldermalsen, worden nagezien en in
orde bevonden.

Bij de intrede van Da. Boersma zal, zoo
mogelijk, Dr. Koffijberg de classis vertegen-
woordigen.

De collecten voor de e.k. class. vergadering,
die D.V. den 1sten Woensdag van Sept. zal
worden gehouden, worden opgegeven.

Hierna sluit de praesid. de vergadering en
gaat de scriba voor in dankgebed.

Namens de classis,
Dr. R. SYBRANDY, h. t. scriba.

Korte notulen classe Woerden 10
Mei 1911 te Alphen.

Da. Warmenhoven opent namens de roepende
kerk op gewone wijze de vergadering.

Het moderamen wordt waargenomen door
Da. Brouwer praesid., Da. van Dijk scriba en
Da. van der Voet assessor.

De praesid. verwelkomt Da. Z. Hoek, predi-
kant van Zerehoven, die voor 't eerst de
vergadering bijwoont. Dit broederlijk welkom-
woord wordt door Da. Hoek beantwoord.

De notulen worden gelezen en na eene
enkele opmerking goedgekeurd.

De kerk van Bodegraven, in de vorige ver-
gadering als roepende kerk genoemd voor de
part. synode, heeft met de kerk van Alphen ge-
coöperseerd, die deze roeping op zich neemt.

Deze onderhandeling wordt goedgekeurd.
De kerk van Bodegraven verzoekt acte van
ontslag voor Da. Elshove, bij zijn vertrek naar
Rotterdam. Hieraan wordt voldaan.

Drie kerken vragen advies in tuchtsaken.

De kerk van Oudewetering aangewezen om
de rekening na te zien van den correspondent
voor het prov. weeshuis en voor de kas. En
B. P. rapporteert dat de rekeningen zijn in
orde bevonden.

Rapport over de zending geschiedt bij monde
van Da. Brouwer, waarop de classis besluit de
pogingen te steunen, die aangewend worden tot
het oprichten van een hospitaal te Woonsoob en tot
de instelling van den medischen dienst. De kerken
zullen onderzoek doen, wat kan toegesegd
worden voor de oprichting en tot jaarlijksch
onderhoud.

Het rapport der kerkvisitatie kan over het
algemeen gunstig genoemd worden en getuigt
van den bloei der kerken.

Tot afgevaardigden voor de particuliere synode
worden gekozen als primussen Da. Gunst, Da.
Brouwer en Da. Warmenhoven, als secundussen
Da. v. d. Heijden, Da. Elshove en Da. Fleurke.
Van de ouderlingen, primussen Mulswinkel,
Eigeman en Dam; als secundussen Vermaat,
Verduyn en Baart.

Voor het agendum van de particuliere synode.
Aanhouding van het voorstel van de classis
Woerden om aan de orde te stellen het ontwerp
verleden jaar ingezonden, inzake classisale saam-
werking tot verzorging in stichtingen door de
diacanen.

Da. Hoek verzoekt dat de kerken in plaats
eener bijdrage, een collecte te houden voor den
arbeid in Rijn-Pruissen.

Wat de armenwet betreft, wordt door de
classis unaniem aangenomen, het stuk van Dr.
de Moor om te petitioneren bij de Overheid
en doorzending naar de part. synode.

Eenheid van opleiding. De classis Woerden,
hoër van harte wenschende dat eenheid van
opleiding door samenwerking van Theol. School
en Theol. Faculteit met behoud van beider
zelfstandigheid, thans tot stand te brengen ware,
acht met het oog op het gemis van overeen-
stemming van inrichting te deser zake gewenscht,
dat de Generale Synode in de tegenwoordige
omstandigheden den huidige toestand bestende.

Met toestemming van de kerk van Bodegraven,
ontvangt zij tot consulent den predikant van
Zaamsterdam.

Vacatuurbereuten worden aldus geregele (ieder
3 beurten): Nieuwkoop: Juni, Juli, Aug., Da.
Verrij, Da. v. d. Voet, Elzinga; Noorden: Da.
Gunst, Da. Brouwer, Da. Fleurke; Alphen: Da.
Warmenhoven, Da. v. d. Heyden, Da. v. Dijk.

De kerk van Alphen is roepende kerk voor
de volgende vergadering, na medio Augustus.

De praesid. neemt op seer waardeerende wijze
afschied van Da. Elshove bij zijn vertrek naar
Rotterdam, welk afscheidwoord door genoemden
leeraar op de meest hartelijke wijze wordt
beantwoordt.

De praesid. sluit de vergadering met dankgebed.

Namens de classe Woerden,
C. S. VAN DER VOET, Assessor.

C. S. VAN DER VOET, Assessor.

C. S. VAN DER VOET, Assessor.

C. S. VAN DER VOET, Assessor.

C. S. VAN DER VOET, Assessor.

C. S. VAN DER VOET, Assessor.

C. S. VAN DER VOET, Assessor.

C. S. VAN DER VOET, Assessor.

C. S. VAN DER VOET, Assessor.

C. S. VAN DER VOET, Assessor.

C. S. VAN DER VOET, Assessor.

C. S. VAN DER VOET, Assessor.

C. S. VAN DER VOET, Assessor.

C. S. VAN DER VOET, Assessor.

C. S. VAN DER VOET, Assessor.

C. S. VAN DER VOET, Assessor.

C. S. VAN DER VOET, Assessor.

C. S. VAN DER VOET, Assessor.

C. S. VAN DER VOET, Assessor.

wereld verdeeld werd op politiek gebied, de
deuren voor de Zending geopend werden. Wel
zijn het Turkische rijk, West-Arabie, Perzië,
Turkistan, Afghanistan, Tripoli en Marocco
onder Muselmansche heerschappij feitelijk voor
de zending gesloten. Maar aan de andere zijde
kan men constateeren dat Indië, Oost Indië,
Noord-west China, Egypte, Tunis en Algiers
deur open staat, zoodat een 140,000,000 Musel-
mannen door de Zending kunnen bereikt worden.

De verandering, die in Westersch Azië tot
stand kwam, is verbaazend. In plaats van een
stelsel van spionage kwam vrijheid; voor despo-
tisme, constituties en parlementen; voor een
geknechte pers, een vrije pers; voor een systeem
van passpoorten en verloven, vrije emigratie en
immigratie over geheel Perzië, Arabië en Turkije;
voor verbanding, amnestie; Abdul Hamid ge-
vangen te Salonica, parlementen vergaderend in
Teheran en in Constantinopel. Het groot
heiligeer spionnen van 40,000, dat jaarlijks 24
miljoen gulden kostte, is afgedankt. De Damas-
cus spoorweg heeft Medina bereikt en electrisch
licht schijnt over de grafombe van den valschen
proet.

Toch zijn wijze staatsleden en missionairs
het hierover eens, dat er niets in Turkije of in
Perzië is geëindigd, maar dat er iets begonnen is.
De Muselmansche wereld, zoo schreef een
leidend blad van Constantinopel, is in de baren-
wezen van een wedergeboorte die 2000 jaar
maatschappelijke als zijn staatkundigen toestand
en niet minder zijn kerkelijke zaken beheerscht.
Zij zal denzelfde invloed hebben, als de refor-
matie van Luther en de Fransche revolutie op
de maatschappij en de beschaving uitoefenden.

De ontrooving van drie absolute monarchen
in drie onafhankelijke Muselmansche staten, is
een nieuw hoofdstuk in de historie van den
Islam, en behoort de aanbangers der religie
tot nadenken te stemmen. Het eerste wat het
volk van Turkije, Perzië en Marocco te doen
heeft is, zich van zijn eigen regeneratie reken-
schap te geven en zich gereed te maken om deel
te nemen aan de voortgaande beschaving die
onwiderstaanbaar voorwaarts schrijdt. Als de
onderwijzers van het geloof niet de noodzaak-
lijkheid van dien voortgang erkennen, zullen
hunne volgers zeker doorbreken en hen achter-
laten. De periode van decadentie van den
Islam is geëindigd met den val der drie absolute
monarchieën, en wanneer men het onvermijde-
lijke niet onder de oogen durft zien, zal men
hun lot deelen.

Er is nog nooit, noch op staatkundig, noch
op maatschappelijk, noch op geestelijk gebied
in de Muselmansche wereld zoo veel beweging
geweest als tegenwoordig, en deze beweging
gaat gepaard met het ontwakken van een nieuw
gevoel van solidariteit en eene poging om de
verspreide krachten van den Islam te vereenigen.

De Mahomedanen in Rusland willen niet
alleen in de Doema meer gekend worden, maar
zij organiseerden maatschappijen, welke door de
pers strijden voor vooruitgang en voor pan-
Islamisme. Den 16den Febr. 1910 werd de
eerste moskee in St. Petersburg geopend met
een groot Muselmansche feest, waardoor aan den
dag kwam, dat de Islam in Rusland steeds
meer erkend wordt.

De nieuwe nationalistische partij in Egypte,
aangewoond door de Engelsche regering de
Mahomedanen bevoorrechtte in plaats van
onpartijdig behandelde, heeft overal het fana-
tisme en het verlangen naar onafhankelijkheid
aangekondigd. In den mond van die partij
beteekent de leus: „Egypte voor de Egyptenaren“,
Egypte voor de Muselmannen, en moet de
onderdrukking der Christenen tengevolge hebben.
Het is te hopen dat de Engelsche politiek in
Egypte geheel verandere.

De geest die in Turkije en Egypte werkt,
begint zich ook in Oost-Indië te openbaren.
Ontwikkelde Muselmannen stichtten de „Bondi
Ootomo“ of Unievelen bond, welks program
behoelst: zelfregering, reorganisatie van het
onderwijs en maatschappelijke vooruitgang. Hij
liet den Koran in de taal van het land over-
zetten. Het eerste congres der Jong-Javanen
werd meer dan twee jaar geleden te Djocakarta
gehouden, en daar werd gehandeld o.a. over
onderwijs van de vrouwelijke jeugd, vrijheid
van de pers en zelfregering.

Ook in China zijn de Muselmannen aan den
arbeid. Zij geven in Tokio een driemaandelijksch
tijdschrift uit, in het Chineesch, getiteld: *De
ontwaakte Muselmannen*, en een blad in het
Engelsch.

Het nemen van Wadi door Fransche troepen
ongeveer een jaar geleden is een zaak van
groot belang. Daardoor is het voornaamste
centrum voor den slavenhandel en voor de
propaganda van den Islam in handen gevallen
van een Europeesche mogendheid, waardoor het
niet langer gebruikt wordt kan als basis van
oorlogsoperaties tegen Europeesche regeeringen.
De invloed der derwischen is in Oost-Soedan en
in de Sahara uit een politiek oogenpunt gebroken,
al is de voortgang van den Islam door handel
en kolonisatie niet gestuit.

In dezen tijd leven slechts 37 miljoen Ma-
homedanen onder de heerschappij van Ma-
homedanische vorsten: de Turkische regering,
den Sultan van Marokko, den Emir van Afgha-
nistan, den Sjah van Perzië. In 911 strekte het
Muselmansche geloof zich 300 ver uit als het
Muselmansche rijk. Het omvatte Spanje, Ma-
rocco, Algiers, Tunis, Tripoli, Egypte, Klein-
Azië, Syrië, Arabië, Perzië, Turkistan, Afgha-
nistan, Rhodhiestan en de strek rond de Caspi-
sche zee. In den tegenwoordigen tijd is het
rijk der Caliphen zoo ingekrompen, dat het zich
alleen uitstrekt over Turkije, Tripoli, nauwelijks
een vijfde van Arabië slechts een bevolking
van 16 miljoen bevattend. De politieke macht
over de Mahomedaanse wereld berust voor-
namelijk bij Engeland, Frankrijk, Rusland en
Nederland. Ieder van deze mogendheden heeft
meer Mahomedaanse onderdanen dan in het
gehele Turkische rijk gevonden worden.

Het is te voorzien, dat nog meer Ma-
homedanen onder de macht van Christelijke rijken
zullen komen, waardoor de verantwoordelijkheid
van de Christelijke regeerders zwaarder wordt.
Er zijn voornamelijk drie dingen in de
Muselmansche wereld die onze aandacht trekken:
de ontwikkeling van groote derwis-orden, het
vaardig worden van een pan-Islamitschen geest
over velen en de poging om de oude ortho-
doxie te rationaliseeren.

In West-Azië vinden wij eene beweging om
politieke vrijheid en vrije uiting van gedachten
te verkrijgen. Het is opmerkelijk, dat de revo-
lutionaire partij in Perzië en Turkije noch een
anti-Islamitsch noch een pan-Islamitsch karakter
draagt. Zij riep om vrijheid. Al jaren
lang erkende de ontwikkelde in Perzië, Turkije
en Arabië, dat in de Mahomedaanse wereld